

Narodenie Pána výklad sviatku

Narodenie nášho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista (ľudovo nazývaný Vianoce, cirkevnoslovansky Roždestvo) patrí k najväčším sviatkom cirkevného roku. To vidno už z toho, že cirkev nám ako prípravu na tento sviatok (a sviatok Bohozjavenia) určuje 40-dňový pôst, ktorý sa ľudovo nazýva Filipovka. (Jeho ľudový názov vznikol z toho, že sa začína deň po sviatku sv. Filipa, inak s týmto apoštolom nemá nič spoločné.) [Viac o pôste pred sviatkom Narodenia Pána \(Filipovke\) sa môžete dočítať tu.](#)

Narodenie Ježiša Krista sa na Východe sláviло najprv spolu so sviatkom Bohozjavenia 6. januára. Podnes to tak je v niektorých východných cirkvách, napríklad v Arménskej cirkvi sa slávi Narodenie spolu s Bohozjavením 6. januára. Od 4. storočia sa Narodenie Pána slávi aj na byzantskom Východe 25. decembra podľa rímskeho vzoru. ([Podrobnejšie o tom sa dočítate tu.](#))

26. decembra sa slávi druhý deň sviatku, označovaný ako Zhromaždenie (Zbor) presvätej Bohorodičky (liturgicky to nie je veľký sviatok, iba malý, tzv. šestiričný s veľkým slavoslovím). V našej cirkvi je zvykom, že po hlavnom sviatku sa na ďalší deň slávia tí, ktorí sú so sviatkom nejakým spôsobom spojení, preto 26. decembra slávime Zhromaždenie na česť/ku cti presv. Bohorodičky. (Podobne po Bohozjavení 7. januára slávime Zhromaždenie k sv. Jánovi Predchodcovi.)

Obsahom sviatku je oslava toho, že **Boh sa stal človekom, aby sa človek stal Bohom.** Boh sa stáva človek, prijíma ľudskú prirodzenosť, aby skrze jeho poníženie, smrť a vzkriesenie človek mohol prijať účasť na Božom živote, teda aby človek mohol byť zbožštený (*theosis*). Narodenie Ježiša oslavujeme v kontexte celého plánu spásy (a len v tejto súvislosti má zmysel), preto sa v bohoslužobných textoch popri narodení/vtelení spomína aj Kristova smrť, vzkriesenie, vykúpenie ľudstva z hriechu...

Dôležitým aspektom sviatku je **zjavenie sa Boha ľudom.** Boh sa zjavil sa človeku, aby mu zvestoval svoj plán spásy a ukázal svoju lásku (najprv mágom hviezdou a pastierom skrze ohlasovanie anjela, neskôr pri Jordáne hlas z neba – preto sa aj pôvodne tieto sviatky slávil spolu).

Kristus sa stáva dieťaťom, prichádza na svet v jaskyni, ktorá slúžila ako maštal pre dobytok. Stáva sa poníženým a bezbranným – a takým je celý svoj život až po smrť na

kríži – ako dieťa, ktoré sa nedokáže brániť a nedokáže ublížiť. Vydáva sa do rúk ľuďom už pri svojom narodení, tak ako raz bude vydaný do rúk ľuďom pri ukrižovaní.

To veľmi pekne vystihuje spev z proroka Izaiáša, ktorý spievame na Veľkom povečeri:

S nami Boh, čujte všetky národy a kajajte sa, lebo s nami Boh!

Čujte všetky diaľavy zeme! Mocní sveta, kajajte sa, lebo s nami Boh!

S nami Boh, čujte všetky národy a kajajte sa, lebo s nami Boh!

...

Ľud, čo prebýval v temnotách, uzrie veľké Svetlo. Vám, obyvatelia temnej ríše smrti, zažiarí Slnko, lebo s nami Boh.

S nami Boh, čujte všetky národy a kajajte sa, lebo s nami Boh!

Lebo chlapček narodil sa nám a Syn je nám daný – a bude kniežatstvo na jeho pleci, lebo s nami Boh!

S nami Boh, čujte všetky národy a kajajte sa, lebo s nami Boh!

Prináša dokonalý pokoj a jeho meno je Anjel veľkej rady, lebo s nami Boh!

S nami Boh, čujte všetky národy a kajajte sa, lebo s nami Boh!

On je Zázračný radca, Boh mocný, Vládca, Knieža pokoja, Otec budúceho veku, lebo s nami Boh!

S nami Boh, čujte všetky národy a kajajte sa, lebo s nami Boh!

Ďalšie dôležité myšlienky sú vyjadrené v tropáripredsviatku (spieva sa napríklad na cárskeho času):

*Keď Mária nosila v lone dieťa počaté bez muža, * dala sa zapísať v Betleheme * spolu so starcom Jozefom, * lebo pochádzala z Dávidovho rodu. * Nadišiel čas pôrodu, a nikde nebolo príbytku, * no jaskyňa sa ukázala Kráľovnej ako nádherný palác. * Rodí sa Kristus, ** aby vzkriesil kedysi padnutý obraz.*

Zaujímavým detailom je fakt, že v našich bohoslužobných textoch sa všade hovorí o jaskyni – Ježiš sa totiž podľa tradície narodil v jaskyni (a nie v dome). V tom kraji sú jaskyne, ktoré sa používali ako útulok pre zvieratá. To má aj svoj prorocký význam. K novonarodenému Kristovi podľa správ evanjelia prichádzajú mudrci. V gréčtine sú označení ako *magoi* – mágovia (nie králi, to je až veľmi neskorá tradícia). Boli to vzdelanci, astrológovia, astronómovia, prírodovedci (niečo ako stredovekí alchymisti, nielen v negatívnom slova zmysle). Narodenie Krista ich priviedlo k pravému poznaniu, ako to krásne vystihuje tropár sviatku (prinášame doslovný preklad):

*Tvoje narodenie Kriste Bože náš, prinieslo svetu svetlo múdrosti, lebo v ňom **tí, čo slúžili hviezdám**, boli hviezdou poučení, že sa majú klaňať tebe, Slnku spravodlivosti, a poznať teba z výšin východu. Pane, sláva tebe.*

Zlato, kadidlo, myrha, ktoré priniesli títo mudrci-mágovia Ježišovi, sa vysvetľujú ako kráľovské dary. Ale možno by mohli označovať aj zlato ako dar kráľovi, kadidlo ako dar veľkňazovi (odkazuje na obeť) a myrha ako prorokovi (pomazanie). Myrha by však mohla byť aj pohrebná masť – ako náznak toho, že Boží Syn sa narodil ako človek nato, aby zomrel za naše hriechy.

Ďalším zaujímavým faktom je, Jozef bol už dosť starý a bol vdovec – vieme to z prastarej tradície, ktorej sa drží celá byzantská cirkev. Jozef bol vdovec a mal aj deti z prvého manželstva (Ježišovi bratia spomínaní viac ráz v evanjeliách). Pred Ježišovým narodením dokonca, podľa niektorých bohoslužobných textov (naznačuje to aj Biblia – Mt 1, 18-19), bojoval s pochybnosťami. Ilustrujú to tieto dve stichiry z cárskych časov:

*Toto hovorí Jozef Panne: * Mária, aké to dielo vidím v tebe? * Nechápem a čudujem sa, môj rozum žasne. * Čím skôr odo mňa potajomky odíď! * Mária, aké to dielo vidím v tebe? * Miesto cti hanba, miesto veselosti zármutok, * namiesto chvály si mi priniesla potupu. * Nestripím už ľudské urážky. * Ved' bezúhonnú som ťa prijal od kňazov z Pánovho chrámu, ** a čo vidno?!*

*Keď Jozef kráčal do Betlehema a trápil sa, * volala si naňho, Panna: * Prečo sa rmútiš a znepokojuješ, keď ma vidíš tehotnú * a vôbec nepoznáš bázeň vzbudzujúce tajomstvo, ktoré je vo mne?! * Spoznaj neuveriteľné a už odlož všetok strach, * ved' ten, kto teraz pre milosrdenstvo zostupuje v mojom lone na zem, * je Boh, hoci prijal telo. * Uvidíš ho narodiť sa tak, ako sa blahosklonne rozhodol. * Naplní ťa radosť a pokloníš sa mu ako svojmu Tvorcovi. * Jeho neprestajne ospevujú anjeli ** a oslavujú ho s Otcom a so Svätým Duchom.*

Farské oznamy

V utorok 24.12. je štedrý deň. Ráno o 8.00 sa pomodlíme kráľovské hodinky na fare a o 15.30 je liturgia sv. Bazila Veľkého s večierňou v kostole svätej Heleny.

Streda 25.12. je prikázaný sviatok Narodenia Pána. Po svätých liturgiách v Piešťanoch a v Trnave bude myrovanie. V Trnave po skončení liturgického slávenia naše deti a rodičia majú pripravené vianočné pásmo kolied.

Štvrtok 26.12. – zhromaždenie k presvätej Bohorodičke, je to prikázaný sviatok. Svätá liturgia bude v cirkevno-slovanskom jazyku.

Piatok 27.12. - slávime sviatok svätého Štefana. V tento deň nebude svätá liturgia, zároveň je ale aj voľnica.

Silvester na fare – aj tento rok ste pozvaní na silvestrovské posedenie na faru. Začíname sv. liturgiou o 16.00 na fare, kedy poďakujeme Pánovi za celý rok. Nebude chýbať jedlo, dobrý punč a veľa zábavy. Celý náš program je spojený aj s „ulicovicou“ teda podávaním vianočného punču na ulici pre všetkých susedov. Prosím ktorí by ste mali zájem prísť, napíšte mi na farský mail počet koľkí prídete do nedele 29.12. Tešíme sa na Vás.

Nový rok – 1.1. slávime prikázaný sviatok obrezania Pána a zároveň aj sviatok svätého Bazila Veľkého. Po svätých liturgiách bude myrovanie.

Sväté tajomstvá krstu - prijala Emma Mikes. Vyprosujeme jej aj rodičom hojné Božie milosti.

Zbierka pre farnosť - pri obálkovej zbierke 15.12. sa vyzbieralo 843eur, zbierka v nedeľu 22.12. – 200eur, Dar manželia Dančekovi 100eur.

Nech Vám novonarodený Kristus dáva všetky tie milosti, ktoré potrebujete k spásu. Aby ste mohli byť aj Vy zasiahnutý Betlehenským svetlom, ktoré zasvietilo do tmy. Pokojné a radostné sviatky Božieho narodenia nech prežívate v kruhu svojich najbližších.

Toto Vám vyprosuje rodina Fedorišinová.

Christos Raždajetsja!

***Gréckokatolícka cirkev svätého apoštola a evanjelistu
Lukáša – rímskokatolícky kostol svätej Heleny
Liturgický program***

<i>Deň</i>	<i>čas</i>		<i>intencia</i>	<i>Kde</i>
Utorok 24.12. Svätí prepodobná mučeníca Eugénia. Štedrý deň. <i>Zdržanlivosť od mäsa s pôstom.</i>	8⁰⁰	Kráľovské hodinky		Kaplnka na fare
	15³⁰	Večiereň s liturgiou svätého Bazila Veľkého.		Kostol sv. Heleny
Streda 25.12. Narodenie podľa tela nášho Pána a Boha, Spasiteľa Ježiša Krista. Prikázaný sviatok.	07³⁰	Svätá liturgia myrovanie	+Vojtech	Piešťany
	10⁰⁰	Svätá liturgia myrovanie	*za farnosť	Kostol sv. Heleny
Štvrtok 26.12. Zhromaždenie k presvätej Bohorodičke. Prikázaný sviatok.	07³⁰	Svätá liturgia	*Miroslav (Moravanská)	Piešťany
	10⁰⁰	Svätá liturgia Vianočné Pásmo detí a rodičov	*za farnosť	Kostol sv. Heleny
Nedeľa po Kristovom narodení – svätých a spravodlivých Jozefa, Dávida a Jakuba, Božieho brata. 29.12.	10⁰⁰	Svätá liturgia	*za farnosť	Kostol sv. Heleny

Utorok 31.12. Ukončenie sviatku Narodešnia Ježiša Krista.	16⁰⁰	Svätá liturgia Spoločné posedenie na fare	*o.Matúš	Kaplnka na fare
Streda 1.1. Obrezanie podľa tela nášho Pána a Boha, Spasiteľa Ježiša Krista. Prikázaný sviatok.	07³⁰	Svätá liturgia myrovanie		Piešťany
	10⁰⁰	Svätá liturgia myrovanie	*za farnosť	Kostol sv. Heleny
Nedeľa pred Osvietením 5.1.	10⁰⁰	Svätá liturgia		Kostol sv. Heleny
	17⁰⁰	Veľká večiereň		Kaplnka na fare

*Gréckokatolícka cirkev, farnosť svätého apoštola a evanjelistu Lukáša,
ul. Mikuláša Kopernika 32, 917 01 Trnava, o. František Fedorišin , farár 0911 711 304.*